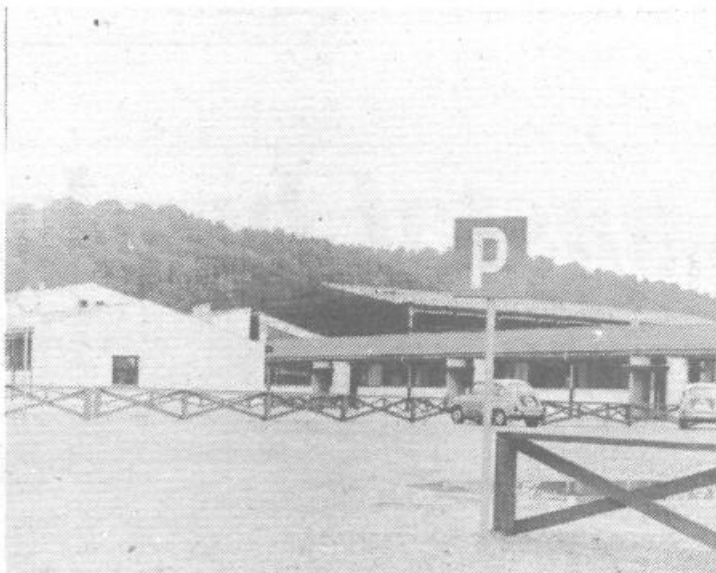

Delavci TOZD kanalizacija že gradijo kanal me križiščem na Škofljici in novo osnovno šolo. Kot napovedujejo v komunalni skupnosti, bodo dela zaključena do konca leta

Tudi novo osnovno šolo Krim na Galjevici in pripadajoči vrtec je bilo potrebno v celoti komunalno opremiti

O OBNOVLJENIH CESTAH POROČAMO SPROTI

Februarja ne pozabimo komunale

Ko se zaključuje letošnje leto, predvsem pa se izteka gradbena sezona, lahko že postavimo pod lupo uresničevanje programa dela komunalne skupnosti v letu 1982. Ta program ima bolj zahteven naziv, mi pa bomo navedli, da je komunalna predstavljena z individualno komunalno rabo: kanalizacija, vodovod, plin; cestnim gospodarstvom in prometom ter kolektivno komunalno rabo.

Za individualno komunalno rabo bomo letos v naši občini namenili okrog 150 milijonov dinarjev. To so precejšnja sredstva, s katerimi smo v primarni kanalizaciji že potegnili kanale za OŠ in VVZ Galjevica, za Dom srednjih šol na Gerbičevi ter po Groharjevi cesti. Do konca leta bo dobila kanalizacijo še osnovna šola Škofljica, pričeli pa so tudi z izgradnjo kanalizacije varstvene cone vodarne Brest.

Med sekundarnimi vodi smo pridobili ka-

nalizacijo v VS 103 Murgle in VS - 4 Bonifacija, gradijo pa kanale v VS - 1 Trnovo.

Na tem mestu naj še omenimo, da so odložili v leto 1983 izgradnjo kanalov, vodovoda in plina za soseske VS-7 Brdo, VS-Grba, RS-1 in RS-2. Ta enoletni pomik je narejen zaradi odložitve uresničitve stanovalskega programa.

Medtem ko se pri kanalizaciji nismo srečali z rubriko, ki opozarja na pomanjkanje finančnih sredstev, pa smo to lahko zabeležili pri vodovodu. Zaradi pomanjkanja denarja je bil prestavljen v prihodnje leto primarni vodovod v Mestni log. Pomanjkanje sredstev za individualno komunalno rabo je nastopilo zaradi le delnega prispevanja 1,2 odstotka iz čistega dohodka organizacij združenega dela. Te so sicer podpisale ustrezen samoupravni sporazum, ob zaključnem računu pa so mnoge »pozabile« na to obveznost. Neizpolnjevanje obveznosti bo imelo dolgoročne posledice.

Pri primarnem vodovodu smo letos že dobili Vodarno Brest in vodovod Opekarska - Ižanska cesta, gradijo pa še vodovode La-

vrca - Škofljica - osnovna šola ter Večna pot - Jamnikarjeva cesta. Na Škofljici bodo trenutno zgradili le del predvidene primarne vodovodne povezave z ljubljanskim vodovodom. Da pa bodo krajanom zagotovili dovolj vode, so se odločili, da bodo v Šeparjevem hribu postavili vodohran. Ponoči bo akumuliral vodo iz sicer prešibkega vodovoda med Rudnikom in Lavrico, podnevi pa bo z njo zagotovil dovolj vode za vse potrebe.

Med primarne vodovode smo letos uvrstili vodovoda za VS - 103 Murgle in VS-4 Bonifacija. Zaključujejo pa z deli na vodovodu Dobravica pri Igu.

Plinovodi bodo v večini zgrajeni do konca leta. Med primarnimi plinovodi so vodi Pokljukarjeva-Erjavčeva cesta, plinovoda po Groharjevi, plinski regulatorski postaji Jurčkova pot in Poklukarjeva, med sekundarnimi pa plinovod za VS-1 Trnovo in za OŠ in VVZ Galjevica. Kot zaključena dela pri plinovodih navaja komunalna skupnost pri primaru plinovod Trnovo-Jurčkova ter plinovod za stanovanjski kare ob Livadi. V

naslednje leto se bodo potegnili dela pri primarnem plinovodu na Jamovi in tista, ki so vezana na stanovanjsko gradnjo.

Na vrsti so mostovi

O cestnih pridobitvah smo poročali sproti. Nekaj sto metrov asfalta na tej ali oni cesti smo vedno slavili. Ob tem pa smo pozabili na mostove, ki so po ocenah komunalne skupnosti v naši občini bolj potrebni pozornosti kot makadam. Od 147 mostov je le 15 tehnično primernih za promet. Ostali imajo najrazličnejše pomanjkljivosti, ki grenijo ljudem življenje celo tako kot mostova v Kneju in pri Babni gori. O podpeškem mostu čez Ljubljano le toliko, da bo narejen v roku, če ne bo izrazilo ponagajalo vreme.

Na cesti Knej - Karlovica je bil dotrajan most. Zaradi premajhnega pretoka je potok pogosto poplavljal kmetijska zemljišča, 1-2 krat na leto pa poplavljal tudi cesto. Delavci Komunalnega podjetja TOZD komunalne gradnje postavljajo most iz armiranega betona z razpetino deset metrov. Končan mora biti ta mesec, zanj pa bo potrebno odšteti štiri milijone dinarjev.

Med obnovljene mostove bomo končno vpisali tudi most čez Gradaščico pri Babni gori. Opornike bo imel betonske, med njimi bodo železne traverze, pokrit pa bo z lesenimi plohi. Ker je krajevna skupnost Polhovgradec poskrbela za les, bo komunalna skupnost odštela za ta most z 12-metrskim razponom le dva milijona dinarjev.

Na komunalni skupnosti poudarjajo, da bi bili mostovi prav gotovo v boljšem stanju, če bi vzdrževalci bolj pazili nanje.

Med drugimi pridobitvami, ki jih je uvedla v našo občino komunalna skupnost, navedimo še pet nadstreškov na postajališčih MPP, urejen dostop do gerontologije, obnovljene semaforne naprave in osvetljeni prehodi za pešce na Tržaški in Jamovi cesti, javno razsvetlavo na Vrhovcih ter popolnoma obnovljeno javno razsvetlavo v občini. Odpravljene so bile mnoge pomanjkljivosti na prizigališčih in drugih napravah na okrog 450 enotah javne razsvetljave po občini.

Če k tem najrazličnejšim objektom še enkrat dodamo podatek, da priliv sredstev ni bil po planu, ampak je zabeležen izjemno močan izpad, lahko le čestitamo ljubljanskim komunalcem, da jim je uspelo uvesti vzajemnost in solidarnost pri kreiranju programa individualne komunalne rabe.

STANE JESENOVEC

S tuberkulozo ni premirja - bolezen še ni iztrebljena

Piše: Ustar-Latkovič dr. Majda spec. za pljučne bolezni in tuberkulozo

Prvi del

Arheološke najdbe potrjujejo, da je tuberkuloza spremljala človeštvo že iz davnine. Širila se je s civilizacijo in je v starem in srednjem veku veljala za kontaktno infekcijsko bolezen. V 18. in 19. stoletju je veljalo mnenje, da je to dedna bolezen. Robert Koch (1882) je natanko pred 100 leti odkril povzročitelja tuberkuloze in je s svojim epihalnim odkritjem tako dokazal specifični odnos med bakterijo in boleznijo. Po njem se imenuje bacil tuberkuloze Kochov bacil.

Tuberkuloza je začela preraščati v pravo epidemijo od 17. stol. dalje. Svoj vrh je dosegla v Evropi v teku 19. in ob prelomu v 20. stoletje.

Širila se je od zahoda proti vzhodu in je terjala veliko mladih življenj. Že ob odkritju bacila je zaradi jetike umrla ena sedmina vseh prebivalcev v produktivnem življenjskem obdobju. Razvoj epidemije je pogojevala pospešena industrializacija dežel. Socialno družbeni vplivi razvijajoče se kapitalistične proizvodnje so depresivno vplivali na biološko odpornost organizma. Omenim naj samo nekatere vzroke, kot so izkoriščanje razvijajočega se delavskega razreda z delom brez odmora, nizek zaslužek, slaba prehrana in težke stanovanjske razmere.

Na Slovenskem se je epidemija prav tako širila od zahoda proti vzhodu in je dosegla svoj vrh na Gorenjskem leta 1900, kar 30

let kasneje pa v Prekmurju. Življenjska raven slovenskega proletarca tako industrijskega kot obrtniškega je bila na prehodu v 20. stoletje slabša od zahodno-evropske. Zaradi tuberkuloze so umirali v cvetu mladosti umetniki slovenske moderne: Kette, Murn, Grohar in Kosovel.

Nekako pred 50. leti je bila odkrita vakcina proti tuberkulozi in že 30 let se sistematično izvaja BCG vakcinacije, ki zavaruje mladino pred malignimi oblikami tuberkuloze kot je milijarni raztros in tuberkulozni meningitis. Vendar uspešnost vakcinacije proti tuberkulozi ni take narave, da bi iztrebila bolezen, kot je bila uspešna pri črnih kozah, ki so danes v svetu izkoreninjene. Nekako enako obdobje tridesetih let so v prometu tudi učinkovita zdravila proti tuberkulozi. Navzlic vsem tem odkritjem pa bolezen še ni izkoreninjena. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) ob 100-letnici Kochovega genialnega odkritja zbolijo resno zaradi tuberkuloze vsako leto 4 do 5 milijonov ljudi na svetu in jih okrog 3 milijone zaradi nje umre. Bolezen pesti predvsem nerazvite dežele. Tudi v Evropi ni izkoreninjena. Zato je SZO oblikovala geslo: »Uničimo tuberkulozo zdaj in za vedno!« To geslo naj velja do leta 2000.

Kako je s to boleznijo pri nas?

Uporaba uspešnih zdravil - anti-tuberkulotikov, zavzetost zdravstvene službe, pred-

vsem Inštituta Golnik s strokovno mrežo vseh pljučnih dispanzerjev v Sloveniji, napredna zakonodaja in dvig življenjske ravni s socialno-ekonomskimi reformami so bistveno zmanjšali epidemijo tuberkuloze v Sloveniji. Tako je v zadnjih 26. letih padla obolenost za jetiko v Sloveniji za 5 krat v absolutnem številu in po relativnih kazalcih.

(Leta 1954 je bilo število obolelih 2573, leta 1980 pa 866 novih bolnikov s pljučno tuberkulozo; 203 bolniki na 100.000 prebivalcev leta 1954 proti 46 bolnikom na 100.000 prebivalcev v letu 1980). Umrljivost se je v istem obdobju 10 krat zmanjšala. Navzlic

tem uspehom pa jetika pri nas ni izkoreninjena bolezen. Zadnje desetletje obolenost ne upada, temveč stoji. Leta 1972 je bilo 893 novih bolnikov s pljučno tuberkulozo, leta 1980 pa 866 na novo obolelih. Po kazalcih obolenosti (vsako leto na novo odkriti bolniki) je Jugoslavija v primerjavi z drugimi evropskimi državami pri dnu lestvice. V jugoslovanskem merilu pa imata najnižjo obolenost za tuberkulozo Črna gora in Slovenija, vendar nikakor ne najnižje v Evropi.

V Ljubljani je obolenost za tuberkulozo nad republiškim povprečjem.

(se nadaljuje)

NOVI JETIČNI BOLNIKI NA RAKOVI JELŠI

Stanje je resno

V krajevni skupnosti Rakova jelša je bila 10. in 11. junija obvezna radiofotografska akcija, za katero smo se odločili zaradi presenetljivega števila tuberkuloznih bolnikov na tem območju. Rezultati so pokazali, da je bila akcija povsem upravičena, saj so zdravniki odkrili štiri bolnike z aktivno tuberkulozo, 11 krajanov pa je to bolezen že prebolelo in je slikanje odkrilo le še ostanke. Pomembno je, da zdravstvena služba za te tuberkulozne bolnike ni vedela. Glede na to, da je tuberkuloza pri nas že desetletja »iztrebljena«, so rezultati akcije - toliko bolj zaskrbljujoči.

Stanje je resno tudi zato, ker je prebivalstvo na tem območju še vedno zelo zgoščeno in tuberkuloza še vedno nalezljiva bolezen, rezultati pa so pokazali, da za tuberkulozo obolevajo mladi ljudje, saj so kar trije od štirih bolnikov z aktivno tuberkulozo, stari komaj 29 let.

Dejstvo, da prijavno odjavna služba še vedno še pa, je še ena skrb več. Ljudje se s tega območja zelo

nenadzorovano odseljujejo in seveda s tem nevarnosti okužbe prenašajo drugam - kam, ne vemo. Na seznamu, po katerem je Dispanzer za pljučne bolezni našega zdravstvenega doma pripravil vabila oziroma pozive za udeležbo na akciji, je bilo 1.980 ljudi. Kar 600 pozivov niti poštarji niti ulični poverjeniki niso mogli izročiti, saj so se ti ljudje preselili.

Krajanj Rakove jelše so tako sprejeli 1.380 vabil na radiofotografiranje, vabilu se je odzvalo 1.037 ljudi. Kasneje so na našem komiteju za družbene dejavnosti vabila razposlali priporočeno. Od 294 ljudi, ki naj bi na pregled prišli naknadno, so poštarji in ulični poverjeniki uspeli izročiti le 133 vabil in od tega se je na Dispanzerju za pljučne bolezni oglasilo 90 krajanov. Tako je bilo letos skupno pregledanih 1.210 oseb (83 nekaj pred akcijo), kar pomeni 85,6 odstotka krajanov Rakove jelše.

Očitno je, da se premalo zavedajo nevarnosti tuberkuloze tako za posameznika kot tudi za njegovo okolico. To dokazuje tudi podatek, da se je predavanja o tuberkulozi, ki ga je organiziral Dispanzer, udeležilo le 11 (ena)st krajanov. Za tako brezbriznost oziroma nemarnost se nihče ne more »odkupiti«. Denarna kazen za vse, ki se vabilu na radiofotografiranje niso odzvali, je od 20 do 5.000 dinarjev - v tem primeru veliko premalo. Se bomo kdaj začeli zavedati, da nismo sami na svetu?